

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Jany Zemkove, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **S. L.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Rimavskej Sobote**, za účasti povinných osôb: **1/ RD T. v likvidácii, 2/ Lesy SR, š.p.**, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2008/00456-1-NV 332/04 zo dňa 9. januára 2008, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 Sp 26/2008-26 zo dňa 24. apríla 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 23 Sp 26/2008-36 zo dňa 11. augusta 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 Sp 26/2008-26 zo dňa 24. apríla 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 23 Sp 26/2008-36 zo dňa 11. augusta 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2008/00456-1-NV 332/04 zo dňa 9. januára 2008, ktorým odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa na navrátenie vlastníctva k pozemkom podľa § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“) po pôvodných vlastníkoch, otcovi navrhovateľa

S. L. a jeho bratovi J. L.. O časti pozemkov po pôvodnom vlastníkovi S. L. (zomr. 23.1.2003) rozhodol odporca tak, že navrhovateľovi nenavrátil vlastníctvo pre zákonné prekážky uvedené v § 6 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., pričom mu zároveň priznal právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 v podiele $\frac{1}{2}$ z podielu pôvodného vlastníka pozemkov. K zvyšnej časti pozemkov po pôvodnom vlastníkovi S. L. (zomr. 23.1.2003) odporca navrátil navrhovateľovi vlastníctvo v podiele $\frac{1}{2}$ zo spoluvlastníckeho podielu pôvodného vlastníka. K pozemkom po pôvodnom vlastníkovi J. L. odporca navrhovateľovi nenavrátil vlastníctvo a nepriznal mu ani právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z.

Odporca nenavrátil navrhovateľovi vlastníctvo k pozemkom v celom podiele pripadajúcom pôvodnému vlastníkovi, otcovi navrhovateľa, S. L. (zomr. 23.1.2003), nakoľko navrhovateľ je v zmysle § 2 ods. 2 písm. c) zákona oprávnenou osobou na podiel $\frac{1}{2}$ z podielu tohto pôvodného vlastníka, pretože po pôvodnom vlastníkovi, ktorý zomrel ako vdovec bez zanechania závetu, ostali dve deti, a to navrhovateľ a dcéra, Ž. K., rod. L., ktorá si svoj nárok v zákonnej lehote neuplatnila.

Nepriznanie nároku navrhovateľovi po pôvodnom vlastníkovi J. L. odporca odôvodnil tým, že oprávnenou osobou po tomto pôvodnom vlastníkovi je jeho dcéra M. Ď., ktorá si však svoj nárok v zákonnej lehote neuplatnila. Nakoľko dcéra pôvodného vlastníka žije, nemožno priznať nárok navrhovateľovi ako synovi brata pôvodného vlastníka, pretože ten nie je v tomto prípade oprávnenou osobou. Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplýva, že o ďalších pozemkoch, na ktoré bol uplatnený nárok, odporca rozhodne osobitným rozhodnutím z dôvodu potreby doplnenia dokazovania.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu odporcu mal za preukázané, že v žiadosti navrhovateľa o navrátenie vlastníctva k pozemkom podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. nie sú uvedené Ž. K. a M. Ď.. Podľa splnomocnení zo dňa 12.11.2003 a 07.11.2003 Ž. K. a M. Ď. splnomocnili navrhovateľa len na majetkové vysporiadanie po zosnulých súrodencoch L.. Podľa krajského súdu na základe uvedených plnomocenstiev nemohli Ž. K. a M. Ď. splnomocniť navrhovateľa na uplatnenie nárokov podľa zákona č. 503/2003 Z.z., pretože tento zákon nebol ešte účinný v čase podpísania plnomocenstiev.

Pokiaľ ide o darovaciu zmluvu zo dňa 20.11.2003, uzavretú medzi darcami Ž. K. a M. Ď. a obdarovaným S. L., ktorú navrhovateľ predložil súdu, a podľa ktorej darcovia sú výlučnými vlastníkmi role, zapísanej v majetkovej podstate č. vložky X., radové č. 1, parc. č. X. v katastrálnom území T., krajský súd k tomuto listinnému dôkazu uviedol, že predložená zmluva nespĺňa zákonné náležitosti darovacej zmluvy a tiež zdôraznil, že na základe uvedenej zmluvy nemohli daryne darovať to, čo nemali, teda nemohli na druhého previesť viac práv ako mali samé, keďže v čase

uzavretia zmluvy neboli vlastníkmi nehnuteľností, ktoré mali byť len v budúcnosti predmetom navrátenia v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z.

Podľa krajského súdu je nesporné, že Ž. K. a M. Ď. ako ďalšie oprávnené osoby popri navrhovateľovi si v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. nárok na navrátenie vlastníctva neuplatnili a ich nárok preto zanikol. Na základe predloženej spisovej dokumentácie odporcu, ako aj po oboznámení sa s tvrdeniami a listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, dospel krajský súd k záveru, že postup odporcu ako aj ním vydané napadnuté rozhodnutie neboli v rozpore so zákonom. Opravným uznesením krajský súd opravil záhlavie rozsudku, v ktorom bol nesprávne uvedený dátum narodenia navrhovateľa.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť v časti, v ktorých nepriznal nárok navrhovateľa na navrátenie vlastníctva k pozemkom Ž. K. a M. Ď.. Žiadal, aby súd zohľadnil skutočnosť, že povinnosťou pracovníčky odporcu je pravdivo informovať účastníkov, prípadne ich usmerniť tak, aby neboli uvedení do omylu. Preto žiadal priznať vlastníctvo k pozemkom par. č. X. v podiele 5/64-in pre Ž. K. a v podiele 9/32-in pre M. Ď., a vo vložke č. X žiadal priznať čiastku pre Ž. K. v podiele po otcovi S. L., a pre M. Ď. v podiele po otcovi J. L.. Uviedol, že na základe splnomocnení podpísaných Ž. K. a M. Ď. na Mestskom úrade v T. vystupoval v dobrej viere, že tieto plnomocnenstvá ho oprávňujú zastupovať ich aj vo veci navrátenia vlastníctva k pozemkom a vzťahujú sa aj na § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. napriek tomu, že v tom čase uvedený zákon ešte nenadobudol účinnosť.

Pokiaľ ide o darovaciu zmluvu, uzavretú medzi darcami Ž. K. a M. Ď. a obdarovaným S. L., krajský súd podľa navrhovateľa dostatočne nezdôvodnil, z akého dôvodu táto zmluva nespĺňa všetky náležitosti.

Navrhovateľ tiež žiadal, aby súd zohľadnil objektívne dôvody preťahovania dedičského konania po otcovi, ktoré trvalo až štyri roky a bolo ukončené 31.01.2007.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril odporca, ktorý žiadal odvolanie navrhovateľa zamietnuť a napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdiť. Uviedol, že Ž. K. a M. Ď. si svoj nárok na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom u odporcu neuplatnili a neuplatnil ich za nich ani navrhovateľ, ktorý v uplatnenom nároku ako oprávnenú osobu uviedol len seba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnutý rozsudok (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve súdy preskúmajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia; súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Ako už odvolací súd uviedol, odporca v správnom konaní rozhodoval o nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktorý si navrhovateľ uplatnil podľa zákona č. 503/2003 Z. z., pričom išlo o pozemky po pôvodných vlastníkoch S. L. st., otcovi navrhovateľa, a J. L., bratovi navrhovateľovho otca. Spornou je v tomto konaní otázka, či navrhovateľ uplatnil predmetný nárok aj v mene Ž. K., dcéry S. L. st. a M. Ď., dcéry J. L..

Podľa § 5 ods. 1 až 3 zákona č. 503/2003 právo na navrátenie vlastníctva k pozemku mohla uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok zároveň s preukázaním skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zaniklo. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydáva obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom si uplatnil navrhovateľ žiadosťou zo dňa 18.12.2004, a v tejto žiadosti neboli ako oprávnené osoby uvedené aj Ž. K. a M. Ď., ale len sám navrhovateľ. Podľa splnomocnení zo dňa 12.11.2003 a 07.11.2003, na ktoré poukazuje navrhovateľ, Ž. K. a M. Ď. splnomocnili navrhovateľa len na majetkové vysporiadanie dedičstva po zosnulých súrodencoch L.. Z týchto splnomocnení vôbec nevyplýva skutočnosť, žeby bola navrhovateľovi udelená aj plná moc na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z. z. Odvolací súd v tejto súvislosti zhodne so záverom krajského súdu poznamenáva, že tento zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2004 a v Zbierke zákonov bol uverejnený dňa 2. decembra 2003, a preto ani nie je reálne možné, aby tieto splnomocnenia udelenie takejto plnej moci obsahovali.

Na základe uvedených skutočností sa odvolací súd stotožnil s názorom krajského súdu, že je nesporne preukázané, že ďalšie oprávnené osoby, Ž. K. a M. Ď., si v zákonom stanovenej lehote nárok na navrátenie vlastníctva neuplatnili a v ich mene tento nárok neuplatnil ani navrhovateľ. Správny orgán preto rozhodol v súlade s citovaným ustanovením § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 503/2003 Z. z., keď navrhovateľovi navrátil vlastníctvo (resp. priznal náhradu podľa § 6 ods. 2) len v podiele ½ po otcovi S. L. st. a vlastníctvo k pozemkom po pôvodnom vlastníkovi J. L. navrhovateľovi nenavrátil.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal so svojím tvrdením, že darovacia zmluva zo dňa 20.11.2003 trpí vadami, je odvolací súd toho názoru, že krajský súd dostatočne odôvodnil, že daryne nemohli na druhého previesť viac práv ako mali samé, keďže v čase uzavretia zmluvy neboli vlastníkmi nehnuteľností, ktoré mali byť len v budúcnosti predmetom navrátenia v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z.

Vychádzajúc z pripojeného administratívneho spisu ako aj zo spisu krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že s námietkami navrhovateľa sa dostatočne vysporiadal odporca vo svojom rozhodnutí, ako aj krajský súd v napadnutom rozsudku. Tieto námietky preto nemohli obstať ani v súdnom odvolacom konaní.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 Sp 26/2008-26 zo dňa 24. apríla 2008 v spojení s opravným uznesením č.k. 23 Sp 26/2008-36 zo dňa 11. augusta 2008 ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 224 ods.1 a § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko navrhovateľ v odvolacom konaní nemal úspech a odporcovi náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 23. septembra 2009

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová